

radý. Dovolatel tvrdí, že taková věc není případem citovaných předpisů, že proto řečeného usnesení není zapotřebí a při tom poukazuje k tomu, že svědek Dr. Č. připustil sám, že k takovému opatření byl by purkmistr oprávněn. Není tím podle č. 4 Šu 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn, neboť napadený závěr právní je správný, při čemž ovšem dlužno si povšimnouti, že ve skutečnosti nešlo o pouhé poshovění s výkonem exekuce nuceným vyklizením, nýbrž šlo v druhé řadě o pokračování v nájemním poměru, tedy o počín, k němuž nestačí pouhý projev starostův, nýbrž je k jeho platnosti zapotřebí usnesení městské rady.

Čís. 6108.

§ 1037 obč. zák. na rozdíl od Šu 1041 obč. zák. předpokládá, že někdo předsevzal za jiného jednání pouze na prospěch druhého.

K opodstatnění nároku podle Šu 1041 obč. zák. nestačí zjištění, že vlastník věci, použité třetí osobou ve prospěch někoho jiného, byl zkrácen, nýbrž záleží též na tom, zda a v jaké míře ona jiná osoba měla skutečný užitek z jednání třetího.

Věta Šu 1041 obč. zák.: »i když užitek později zcela byl zmařen« nevztahuje se na případ, když třetí osoba obdržela úplnou úplatu od osoby, mající užitek z jejího opatření, a tato třetí osoba vlastníku věci úplaty neodevzdala.

(Rozh. ze dne 9. června 1926, R I 378/26.)

Žalobce provedl v domě žalovaných různé instalační práce a domáhal se úplaty jednak na základě smlouvy o dílo, jež prý byla mezi stranami uzavřena, jednak na základě Šu 1041 obč. zák. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o dovolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Dlužno přisvědčiti soudu první stolice v tom, že žalobce nemůže žalobní nárok odvoditi ze smlouvy o dílo, poněvadž taková smlouva nebyla uzavřena. Ale nelze přisvědčiti názoru soudu první stolice v tom, že žalobce svůj nárok může odvoditi z předpisu Šu 1037 obč. zák., poněvadž § 1037 na rozdíl od Šu 1041 obč. zák. předpokládá, že někdo za jiného jednání předsevzal pouze k prospěchu druhého. Žalobce opírá žalobu v první řadě a smlouvu o dílo, uzavřenou s Mořicem W. jako plnomocníkem žalovaných a v druhé řadě o to, že žalovaní jsou v držení vodovodu na studenou i teplou vodu s lázněmi i umývadly, nově od něho v celém domě zařízeného, kterými cena domu se zvýšila, nejméně o celý zažalovaný peníz, aniž by na to byli vynaložili jedinou korunu, tedy o užitečný náklad ve smyslu Šu 1041 obč. zák., nikoliv o jednatelství bez příkazu. V souzeném případě žalobce nezavedl vodovod na teplou vodu do domu z vlastního podnětu, nýbrž na objednávku Jana K. — při čemž žalobce dle výpovědi K-a věděl, že K. jest pachtýřem —, by splněna byla smlouva o dílo s tímto uzavřená, ve kteréž jedině K. převzal závazek ku placení. Ve smyslu Šu 1041 obč. zák. použil věci nikoliv žalobce, nýbrž Jan K.,

což by bylo zřejmě patrné, kdyby byl K. zaplatil. To samo o sobě nebránilo by žalobci uplatňovati žalobní nárok proti žalovaným, ježto materiál i práce mají původ svůj v jeho jmění a žalobce ve smyslu Šu 1041 jako vlastník těchto věcí musí býti považován. Avšak jen tenkrát a jen potud, když a pokud by tato žaloba i Janu K-ovi příslušela. (Pavliček: Žaloby z obohacení, stránka 98 a Ehrenzweig II § 415). Není-li tu žalobce, nýbrž K., jenž náklad učinil, jest pro zodpovězení otázky, zda věc byla vynaložena k užitku žalovaných, nikoliv právní poměr mezi žalobcem a žalovanými, nýbrž právní poměr mezi K-em a žalovanými položit za základ rozhodnutí. Jan K. uzavřel však se žalovanými pachtovní smlouvu ze dne 6. dubna 1921, kterou propachtoval lázeňský dům pro rok 1921 za pachtovné 20.000 Kč, a pachtovní smlouvu ze dne 10. března 1922, kterou propachtoval lázeňský dům pro léta 1922 a 1923 za roční pachtovné 40.000 Kč, podle nichž byl sice oprávněn za souhlasu s propachtovatelem provést adaptace, ale musil tak činiti na vlastní útraty a nemohl žádati za to náhradu od propachtovatelů. Se zřetelem k tomu, že K. jako svědek vypověděl, že, když vůči Mořici W-ovi projevil ochotu ku zařízení vodovodu pro teplou vodu v domě na vlastní náklad, že Mořic W. mu slíbil, že mu dá pachtovní smlouvu na 10 let, mělo býti proto vysvětleno, z kterého důvodu pachtovní smlouva byla rozvázána již koncem r. 1922 a zda a jak daleko K. mohl míti kryty náklady zařízení z výnosu lázeňského domu v době pachtovní.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Správným jest názor odvolacího soudu, že žalobní nárok nelze v tomto případě podle zjištěného skutkového děje opíratí o předpisy jednatelství bez příkazu (§ 1037 obč. zák.), nýbrž jen o ustanovení o užití věci ve prospěch třetího (§ 1041 obč. zák.), ježto tu jde o majetkový prospěch (užitek) žalovaných, kterého se jim mělo dostati způsobem, jaký má na mysli ustanovení Šu 1041 obč. zák. (in rem versio), t. j. samostatnou činností Jana K-a, jako osoby třetí. Pro posouzení právního poměru jest důležitou úmluva mezi žalobcem a Janem K-em, jak byla prvním soudem zjištěna, a nikoli dřívější nezávazné vyjednávání žalobcovo se zmocněncem žalovaných Mořicem W-em. Rekurs jest vybudován na právně mylném názoru, že k opodstatnění nároku podle Šu 1041 obč. zák. stačí, když se zjistí, že vlastník věci, použité třetí osobou ve prospěch někoho jiného, byl zkrácen, a že není třeba zkoumat, zda a v jaké míře jiná osoba měla užitek z jednání třetího. Okolnost, že byl žalobce jedním Janu K-a jako osoby třetí zkrácen, však sama o sobě ještě nestačí k rozhodnutí rozepře a odvolací soud správně vystihl, že tu nutno řešiti i otázku, zda žalovaným dostalo se upotřebením věcí žalobcových ve skutečnosti vůbec nějakého prospěchu, když tito proti žalobnímu nároku ve sporu namítli, že vzájemným jejich plněním vůči pachtýři Janu K-ovi byla hodnota vodovodního zařízení vyrovnána a že se jim tudíž zařízením vodovodu nedostalo užitku, který by mohl býti považován za neoprávněné jejich obohacení. Mylným jest názor rekursu, že, i kdyby žalovaní byli zaplatili svému pachtýři zařízení vodovodu,

přes to byli by povinni žalobci ještě podruhé platiti, když žalobce od pachtýře hodnoty neobdržel. Vždyť podstata nároku podle §u 1041 obč. zák. záleží v tom, že někdo jiný z upotřebení věci vlastnických měl majetkový prospěch, t. j., že cizí věc byla k jeho užitku obrácena, a jest nárok tento založen na zásadě vyšší spravedlnosti (ekvity), že nikdo nemá býti obohacen na škodu druhého. Kdyby tedy žalovaní ve sporu prokázali, že vodovodní zařízení Janu K-ovi zaplatili, nebo jiným vzájemným plněním hodnotu jeho uhradili, nebyli by opatřením pachtýře nikterak obohaceni, ani jiného prospěchu z něho neměli, nebyl by vůči ním nárok žalobcův oprávněn, ježto by tu nebylo na jejich straně »užitku«, který zákon jako podstatnou náležitost žaloby z upotřebení cizí věci stanovil. (Srov. Krasnopolski: Obligationenrecht § 72 str. 368). Vývody dovolacího rekursu snaží se mylně vyložit větu §u 1041 obč. zák. — »i když užitek později zcela byl zmařen« — též na případ, když třetí osoba obdržela úplnou úplatu od osoby mající z jejího opatření užitek a tato třetí osoba vlastníku věci úplaty neodevzdala, neboť tu nešlo o zmaření užitku, když nabývajícimu se nedostalo vůbec žádného prospěchu, majícího povahu obohacení, pakliže hodnotu získané věci zaplatil. Ježto v řízení před prvním soudem nebyly dosud vysvětleny a zjištěny skutkové okolnosti, tvrzené žalovanými o vzájemném jejich plnění pachtýři Janu K-ovi na úhradu vodovodního zařízení, a okolnosti tyto jsou rozhodné pro posouzení právní otázky, zda žalovaní měli z vodovodního zařízení, pachtýřem u žalobce objednaného, skutečně nějaký užitek, jest napadené zrušovací usnesení odvolacího soudu zákonem odůvodněno a rekurs žalobcův nemohl míti úspěchu.

Čís. 6109.

Při povolení odkladu exekuce vyklizením není ohrožením uspokojení vymáhajícího věřitele podle §u 44, druhý odstavec, ex. ř. toliko znemožnění vyklizení vůbec, nýbrž dlužno ohrožení plného uspokojení spatřovati i v tom, že se vyklizení neprovede včas. Lze proto povolit odklad exekuce vyklizením proti složení jistoty.

(Rozh. ze dne 9. června 1926, R I 418/26.)

Soud první stolice povolil odklad exekuce vyklizením. Rekursní soud vyhověl rekursu vymáhajícího věřitele potud, že povolil odklad exekuce toliko pro případ, že dlužník složí do osmi dnů na jistotu 3.000 Kč (§ 44, druhý odstavec; ex. ř.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Exekuční soud může učiniti povolení odkladu exekuce závislým na složení jistoty za uspokojení věřitele, je-li odklad s to, uspokojení to ohroziti. Za ohrožení takové však zákon nepokládá při exekuci vyklizovací toliko znemožnění vyklizení vůbec, nýbrž i ohrožení plného uspokojení věřitele tím, že se vyklizení neprovede včas. To plyne z §u 162